

MOLDOVA: REÎNVIGORAREA DINAMISMULUI ECONOMIC MEMORANDUM ECONOMIC DE ȚARĂ*

WORLD BANK GROUP
Macroeconomics, Trade & Investment

E. Gamberoni

14 mai 2019

**Această prezentare este produsul echipei Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Banca Mondială) a Grupului Băncii Mondiale. Constatările, interpretările și concluziile exprimate aici nu reflectă neapărat opiniile Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale sau ale guvernelor reprezentate de aceștia.*

Mesaje cheie

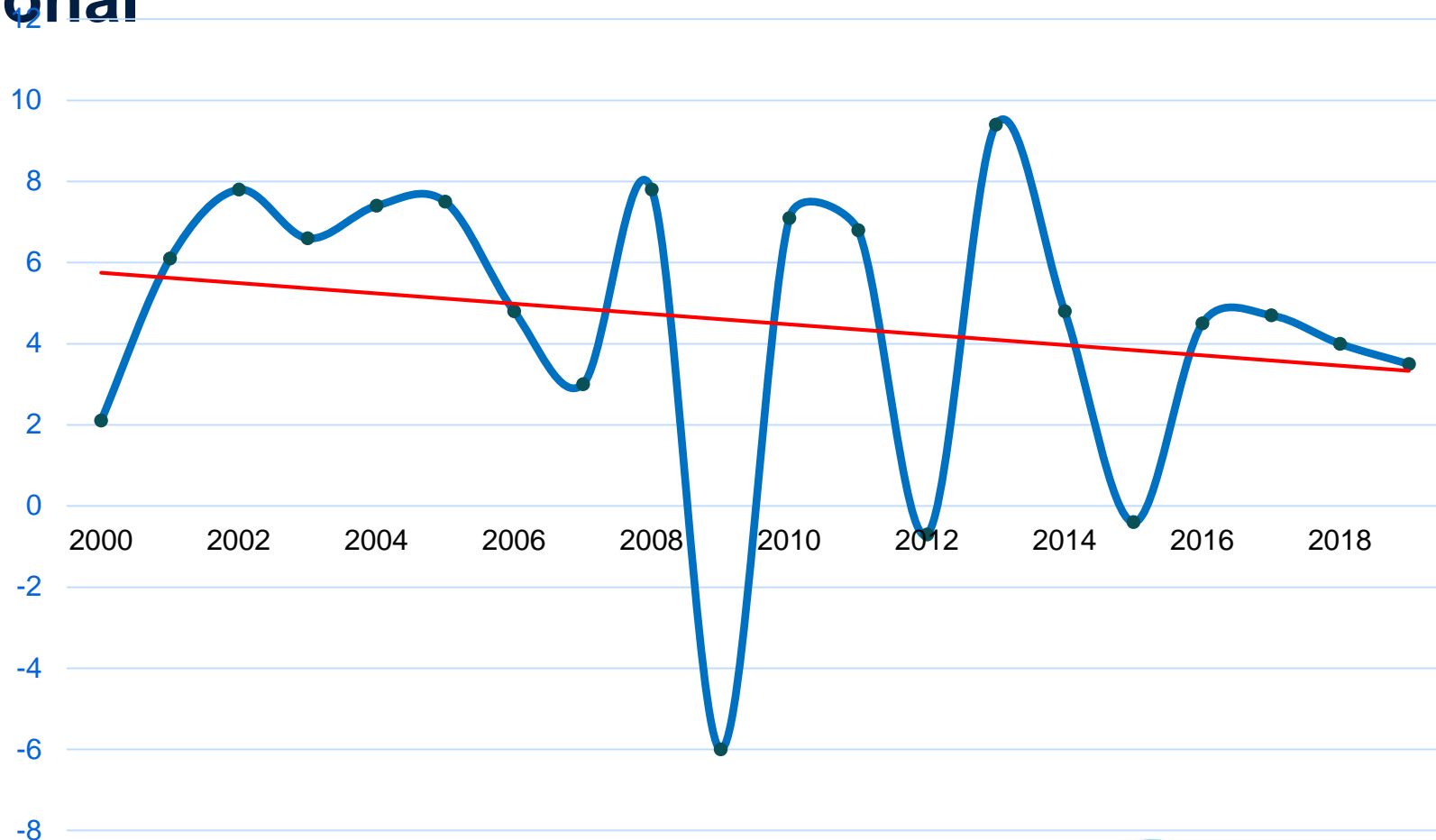
Tendința de creștere în Moldova și-a încetinit ritmul... în primul rând, din cauza creșterii productivității lente în performanța întreprinderii

Productivitatea redusă a întreprinderilor de stat prezintă o constrângere majoră

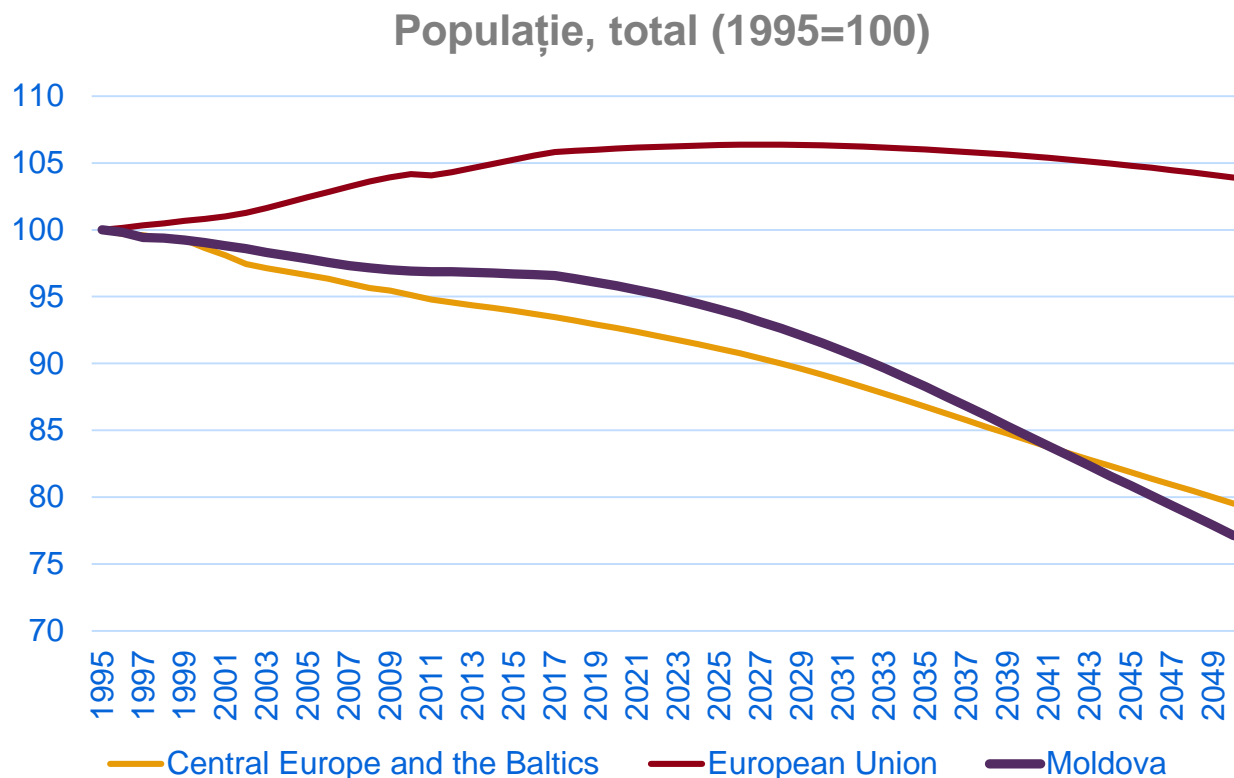
Totuși, mai multe succese izolate din economie sugerează modurile în care poate fi relansată creșterea..

**Întrebare: Cum pot politicile promova dinamismul productivității?
Unele idei....**

Tendința de creștere a PIB încetinește... și este cu mult sub obiectivul de 6% stabilit în planul național

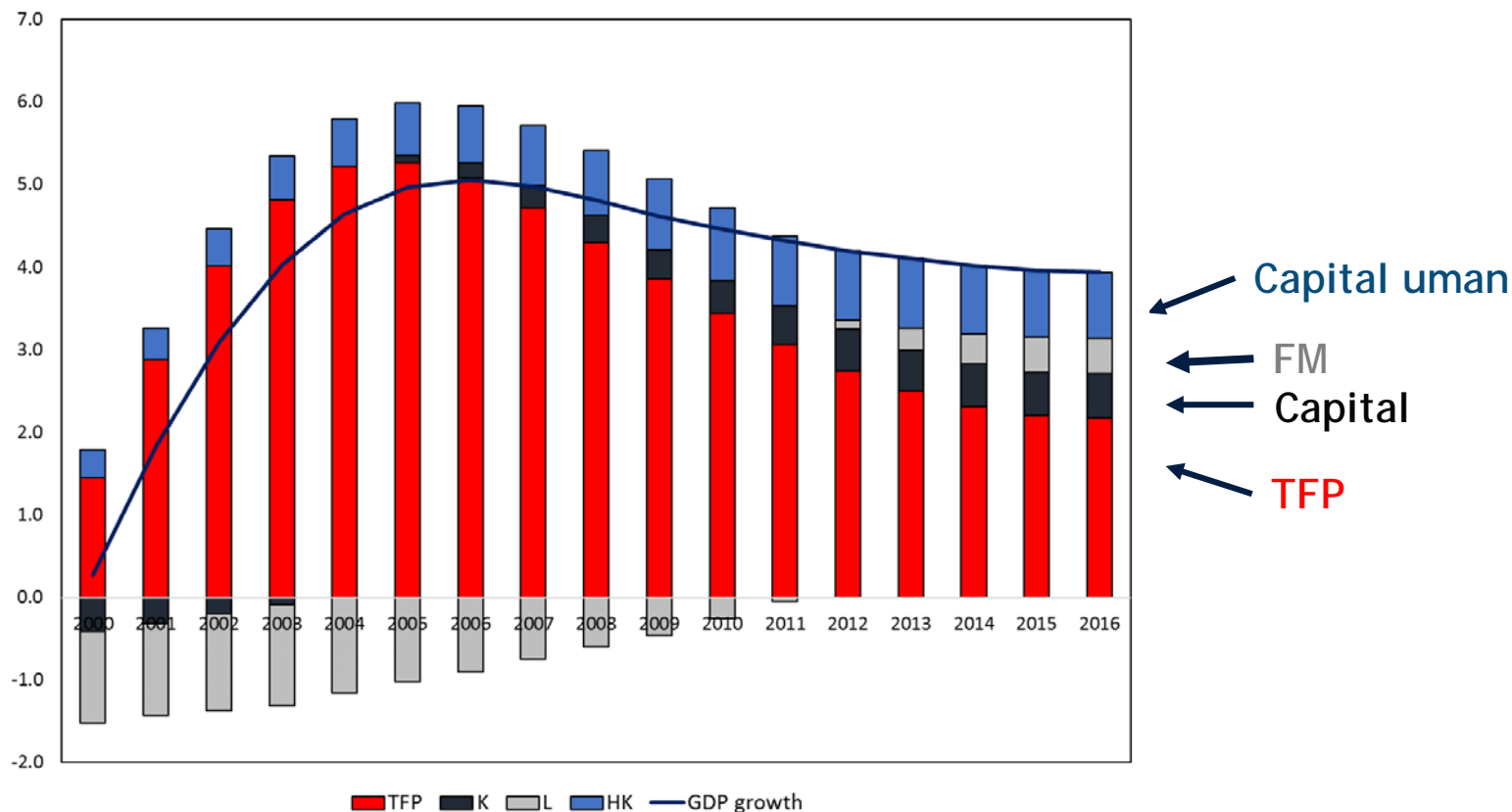
Și nu este suficient pentru a crea locuri de muncă și duce la exod constant de lucrători tineri, ceea ce contribuie la pierderi de populație

Sursa: Baza de date privind populația, Banca Mondială

Tendința de creștere a productivității slăbește, subminând creșterea

Descompunerea creșterii potențiale de PIB după factori de producere (1995-2016)

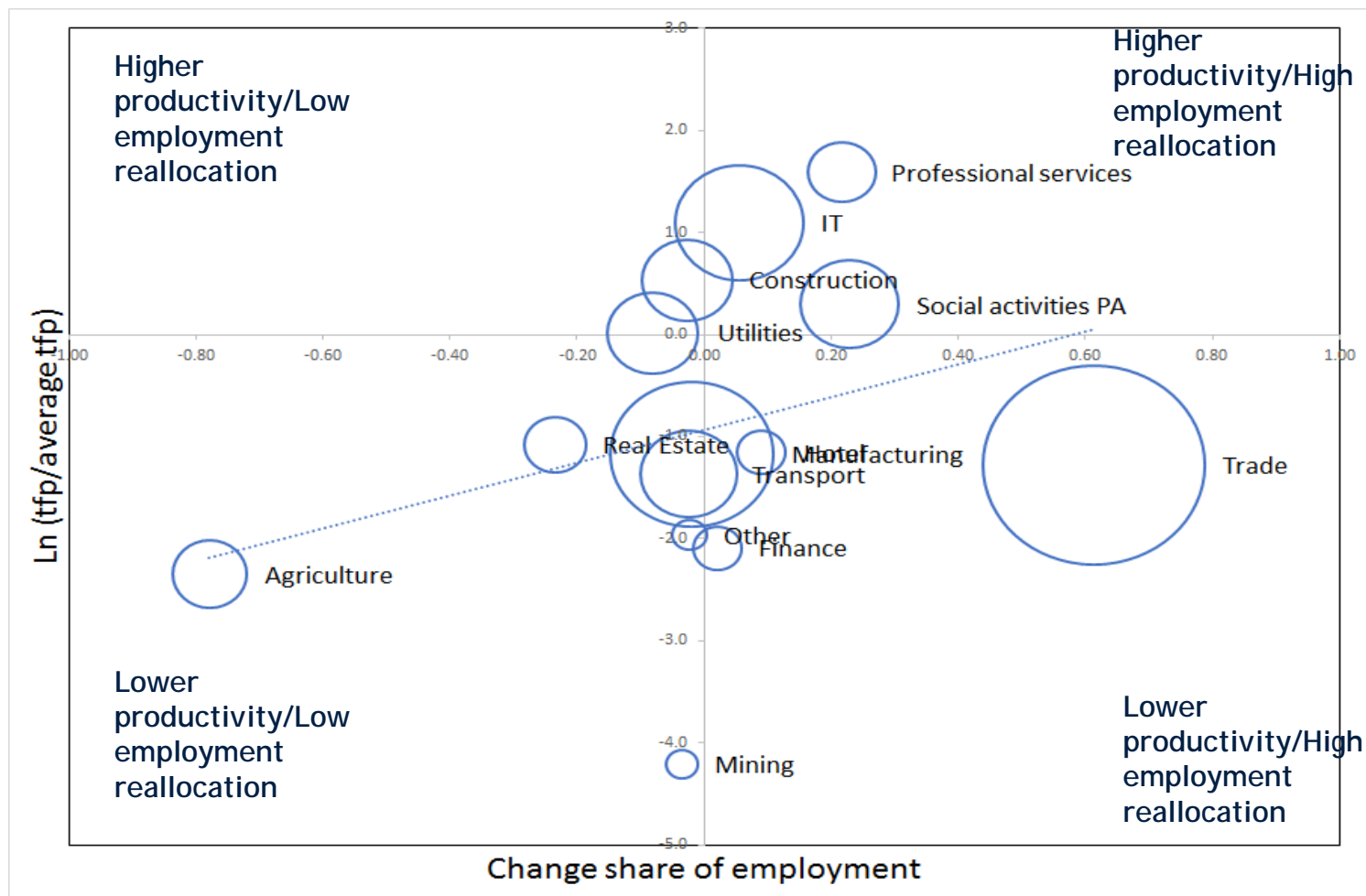

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza PENN World Tables până în 2014. Descompunerea interpolată în baza Indicatorilor de Dezvoltare Mondială, Banca Mondială, baza de date ILOStat, OIM, și PENN World Tables.

Notă: seriile filtrate HP (parametru uniform=100) și cu utilizarea mediilor de circulație de 2 ani a forței de muncă și a capitalului.

Lucrătorii migrează spre sectoarele cele mai productive

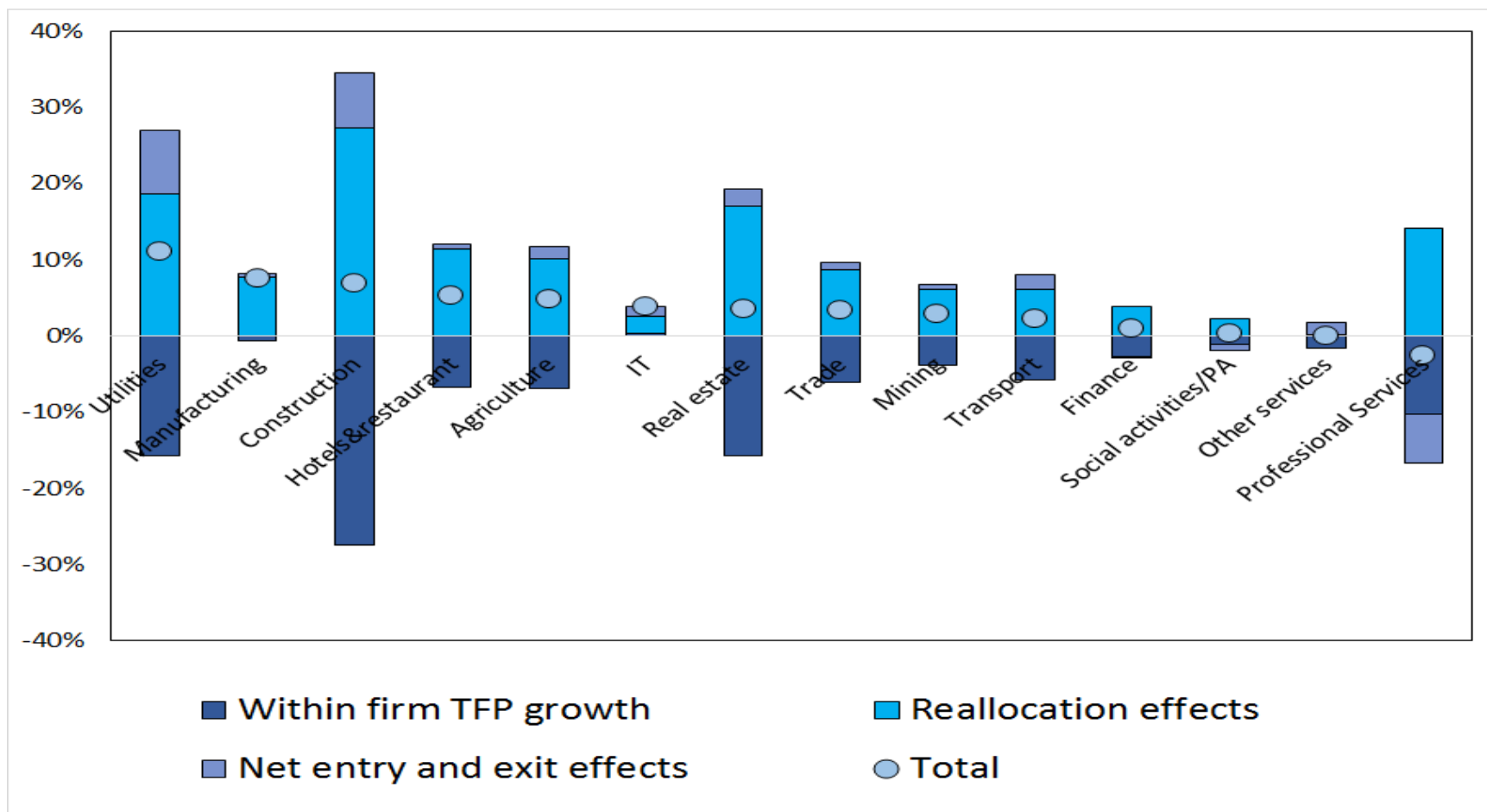
SCHIMBĂRI ÎN COTA ANGAJAȚILOR ȘI DEVIEREA NIVELURILOR TFP

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza datelor administrative INE
Note: dimensiunea bulelor denotă cota medie de valoare adăugată

...Însă în cadrul companiei creșterea productivității întârzie

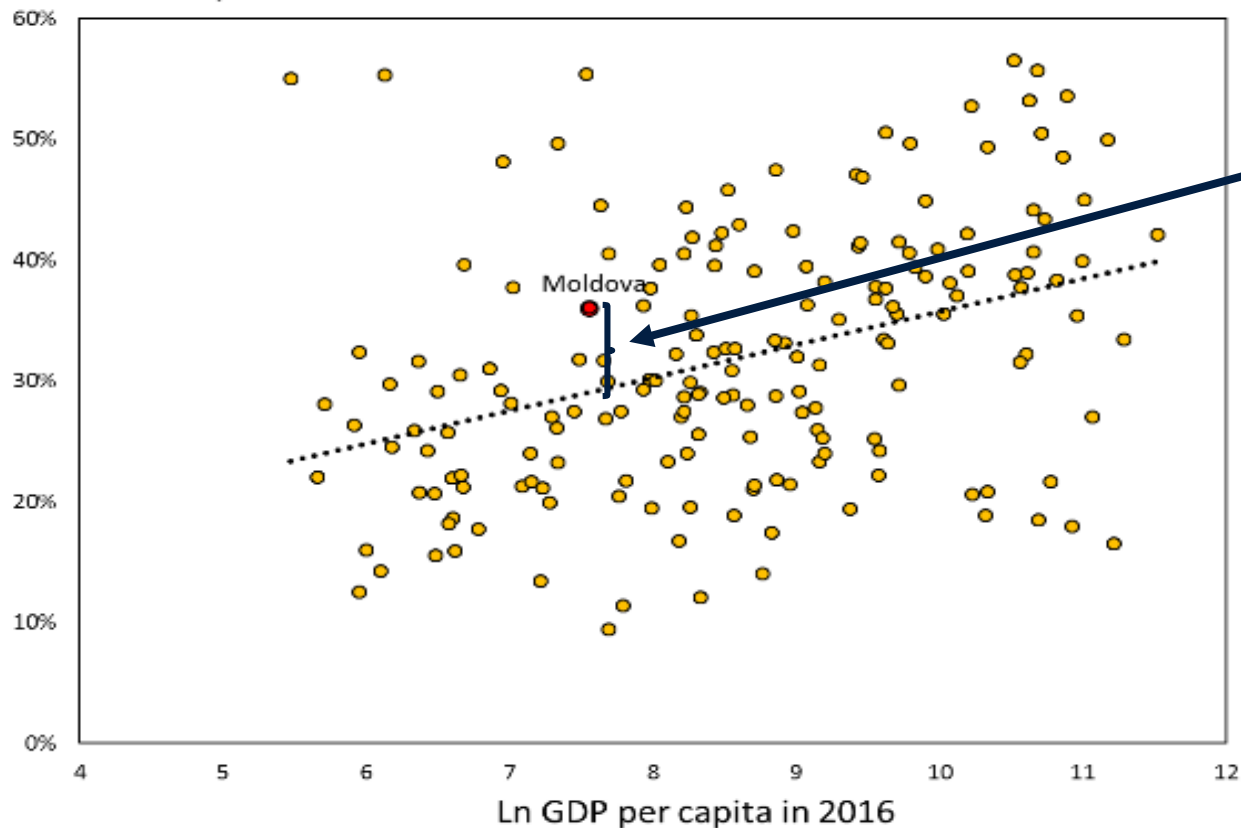
DESCOMPUNEREA CREȘTERII TFP PE SECTOARE-(MEDIA 2010-2016)

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza datelor administrative INE și Foster, Haltiwanger, și Krizan (2001)

Un motiv: Moldova are un guvern foarte mare în raport cu venitul său... și absoarbe resursele în mod neproductiv

General Government Expenditures as % of GDP in 2016

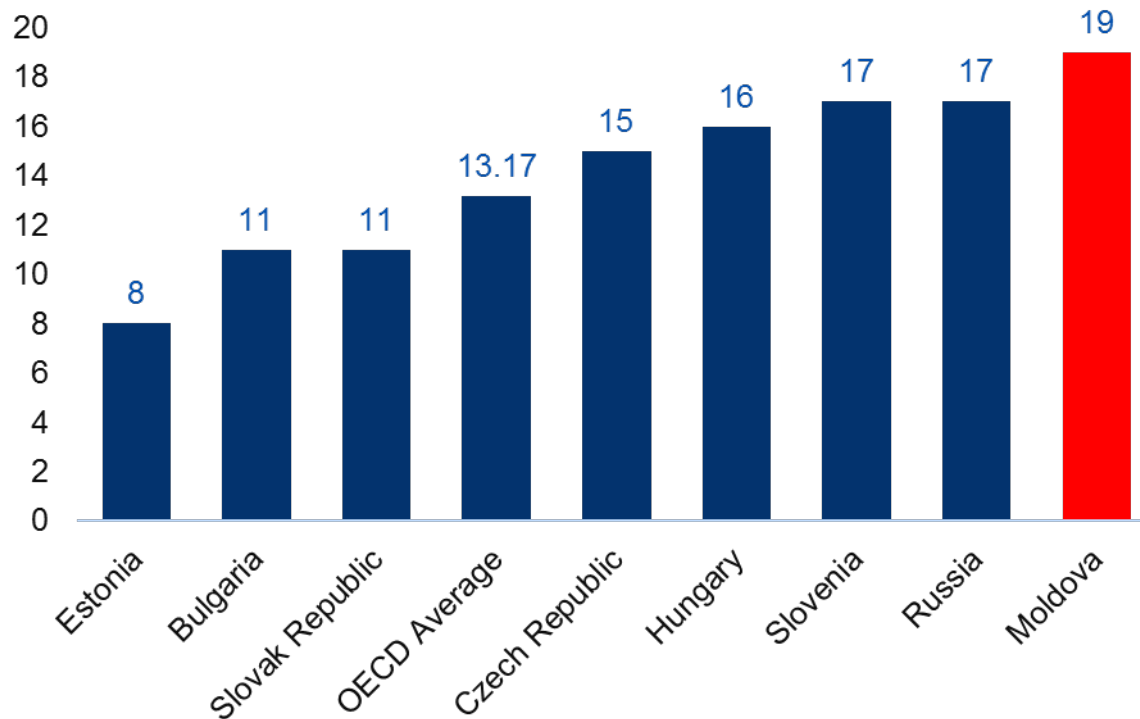

La 36% din PIB, Guvernul RM este cu 7 pp mai mare decât media la venitul PC.

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza WEO FMI și WDI Banca Mondială

...cu mai multe sectoare caracterizate de o prezență semnificativă a ÎS...

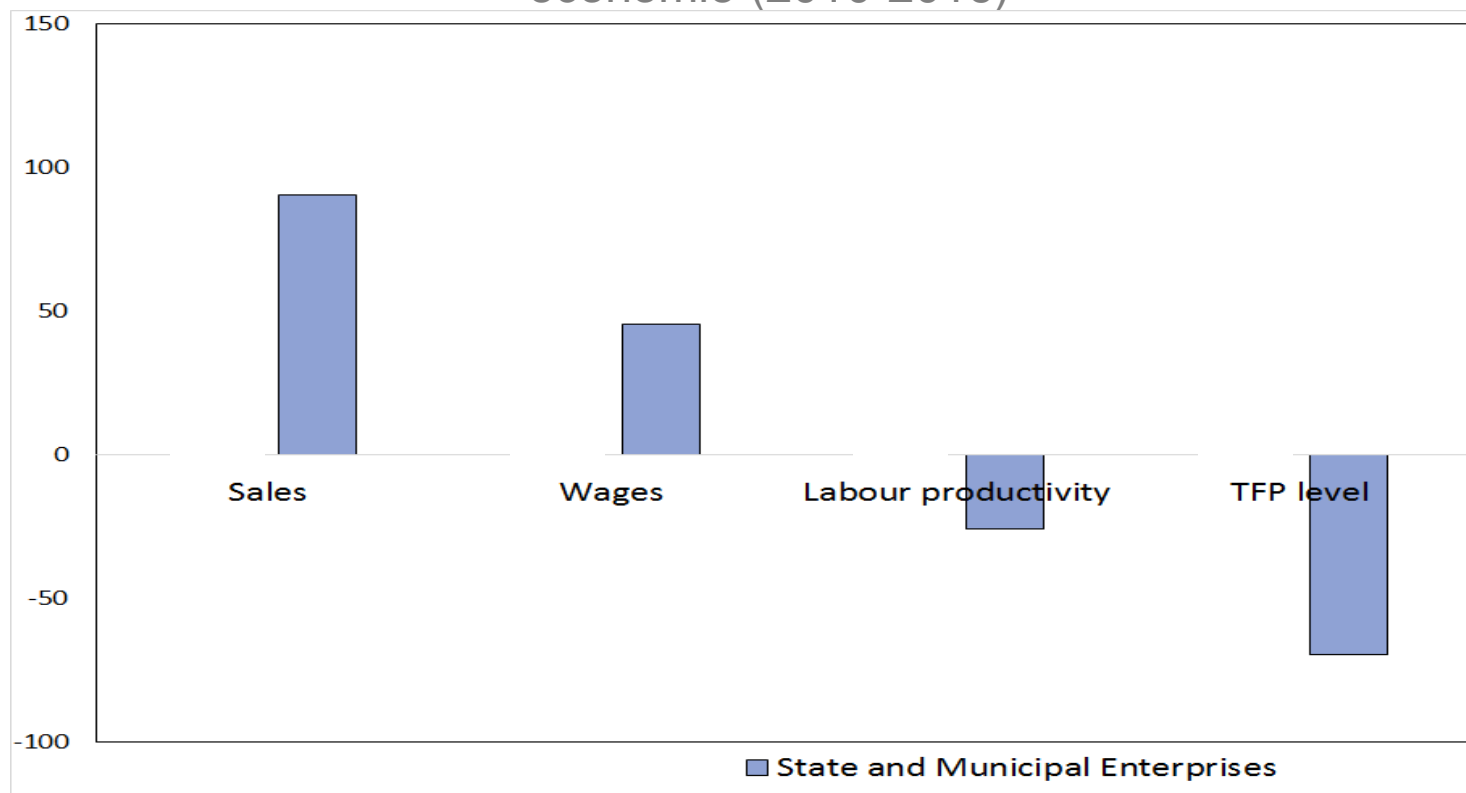
Numărul de sectoare cu ÎS, (diferiți ani)

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza Indicatorilor de reglementare a pieței de produse OCDE-WBG

ÎS trag în jos productivitatea din economie...

Diferențele procentajului mediu în raport cu companiile private autohtone în economie (2010-2016)

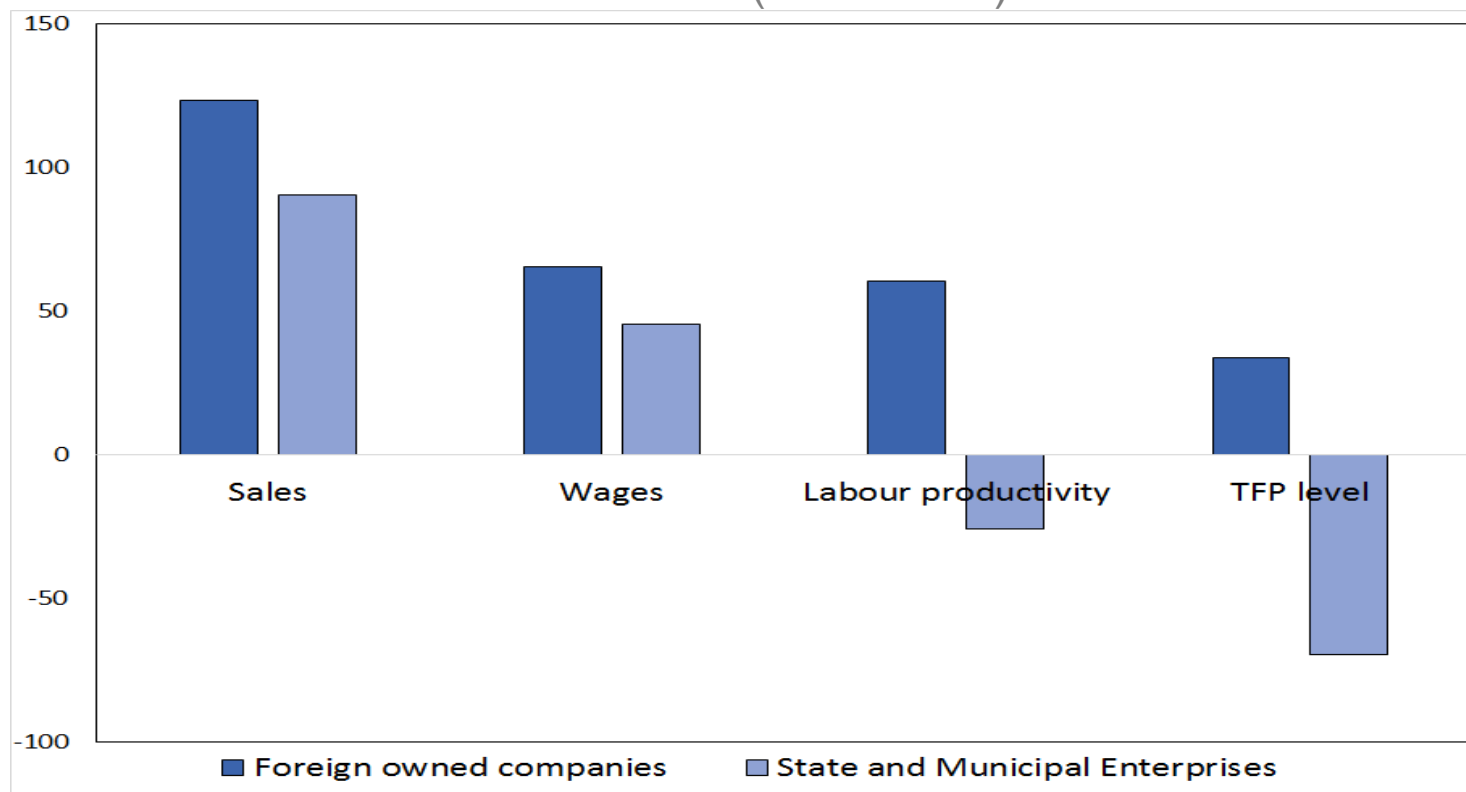

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza datelor administrative ale Biroului Național de Statistică

Notă: Regresiile privind sectorul și variabilele anuale. Excluse sectoarele AP, Sănătate și Educație.

ÎS trag în jos productivitatea din economie... în timp ce companiile cu capital străin le surclasează pe restul

Diferențele procentajului mediu în raport cu companiile private autohtone în economie (2010-2016)

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza datelor administrative ale Biroului Național de Statistică
Notă: Regresiile privind sectorul și variabilele anuale. Excluse sectoarele AP, Sănătate și Educație.

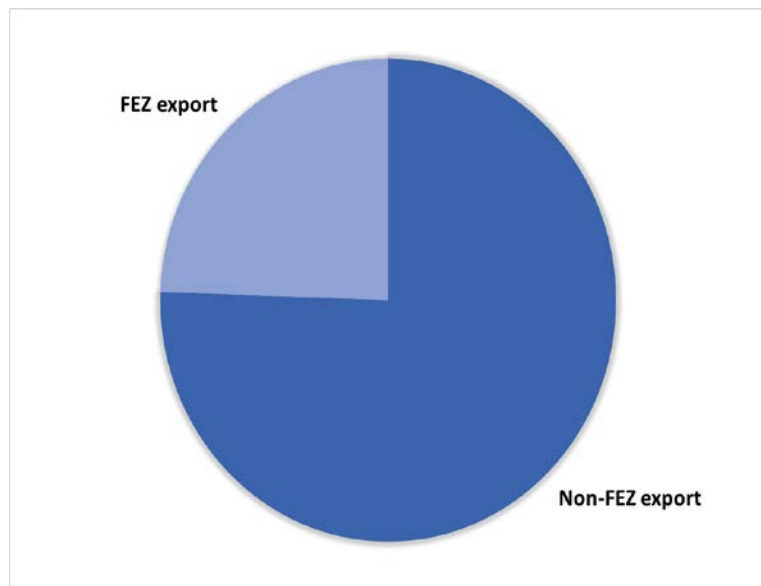
Să recapitulăm...

- Creșterea productivității și-a încetinit ritmul...
- Chiar dacă lucrătorii migrează spre sectoarele productive, productivitatea în cadrul companiilor este scăzută
- În rândul companiilor, ÎS înregistrează o productivitate mult mai scăzută comparativ cu companiile autohtone și cele străine.

Dar există unele succese izolate în economie, care conțin lecțiile pentru viitor... și anume, ZEN-urile, atragerea de ISD, și IT

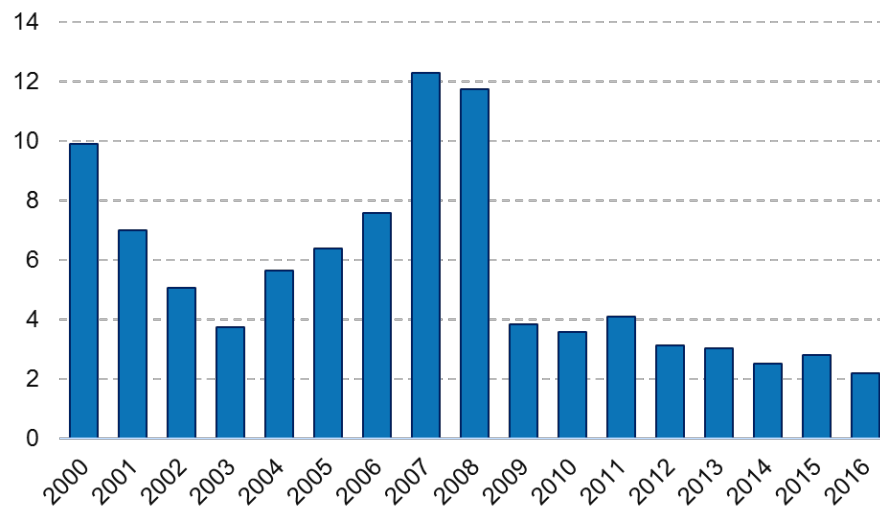
ZEN-urile au fost un laborator de impulsionare a exportului de produse... iar Moldova a atras ISD

Structura exportului, 2015-2017

Sursa: Ministerul Economiei, RM

Aflux total de ISD ca % din PIB

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza FDI Snapshot cu utilizarea UNCTAD

...Companiile cu capital străin sunt lideri la capitolul inovare

Companiile cu capital străin inovează: 65% din companiile străine investesc în cercetare și dezvoltare, comparativ cu 4% din companiile autohtone

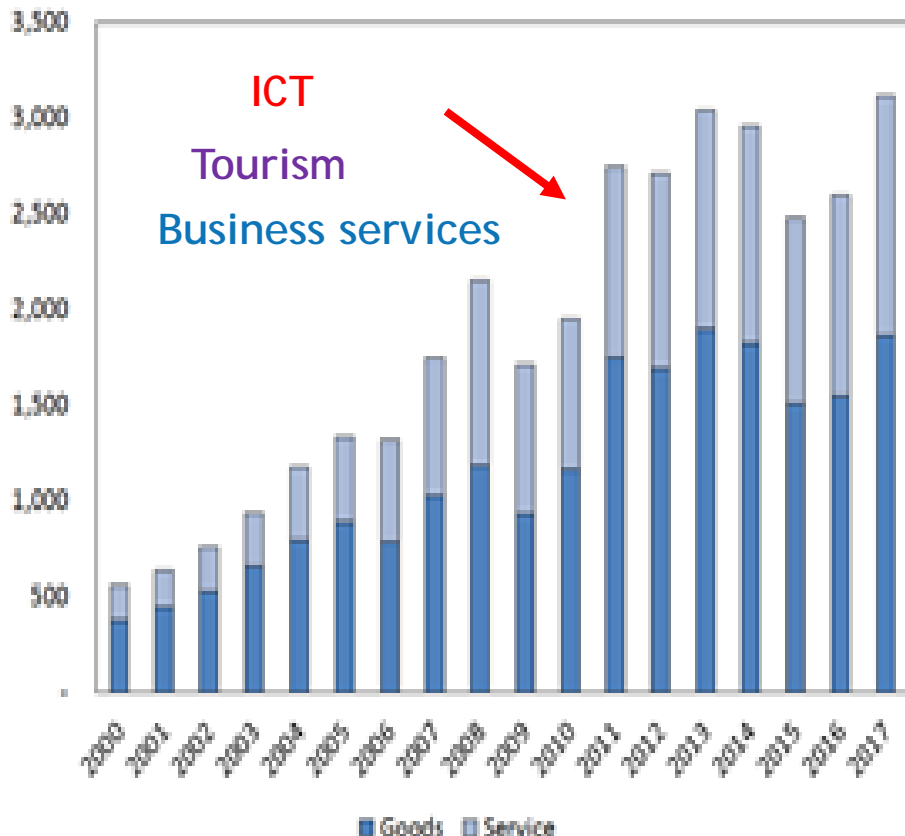
Companiile străine adoptă tehnologii internaționale: 62% din companiile de producție licențiază tehnologii internaționale, comparativ cu 14% din companiile autohtone

Companiile străine angajează lucrători mai calificați – ceea ce le permite să implementeze noi tehnologii: companiile străine au printre angajați aproape de două ori mai mulți absolvenți universitari comparativ cu cele autohtone; companiile străine oferă instruire de trei ori mai mult (81%) comparativ cu cele naționale (27%)

Înlăturarea barierelor din calea comerțului a impulsionat exporturile

...iar exporturile au un potențial semnificativ de creștere

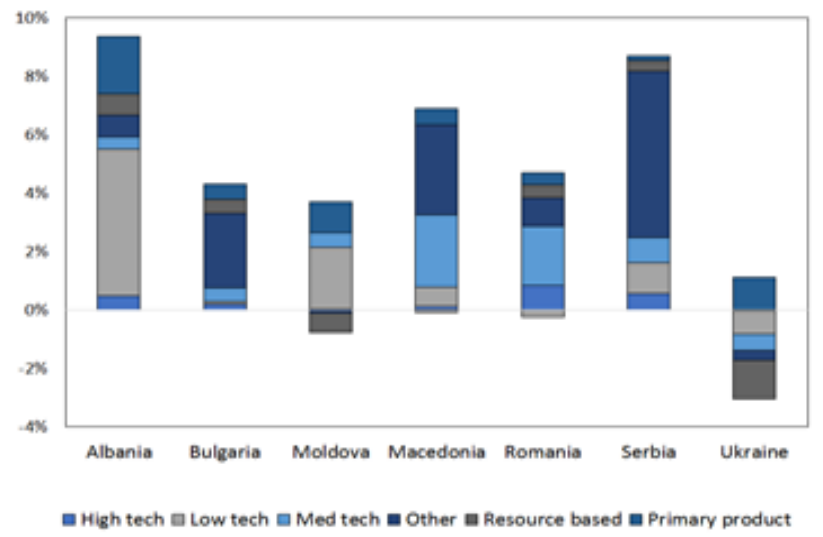
EXPORTURI DE BUNURI ȘI SERVICII-MLN USD

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza datelor Băncii Mondiale, Indicatorilor de Dezvoltare Mondială

SCHIMBĂRI MEDII ÎN COTA DE PIAȚĂ AJUSTATĂ

(2006Q2-2016Q2)

Sursa: Calculele personalului Băncii Mondiale în baza datelor Băncii Mondiale, baza de date Măsurarea Competitivității de Export

Notă: Schimbările în cota de piața ajustată redus efectele asociate cu mixul de produse exportate și schimbările asociate distribuției de parteneri comerciali

Lecții învățate din succesele recente...

Toate succesele arată că:

- Având în vedere **politicile economice de sprijin**, succesul acestora poate genera locuri de muncă bune atractive pentru lucrătorii din Moldova;
- Creșterea acestora **depinde de inovațiile și tehnologiile noi** care să stimuleze productivitatea companiei;
- **Atragerea de investiții străine directe** ca sursă de capital, tehnologii și acces la piețe a avut un randament ridicat.

Chiar și aceste istorii de succes prezintă un potențial neexplorat care necesită politici noi

Politici de propulsare a creșterii

Reducerea dimensiunii guvernului....sporindu-i în același timp capacitatea

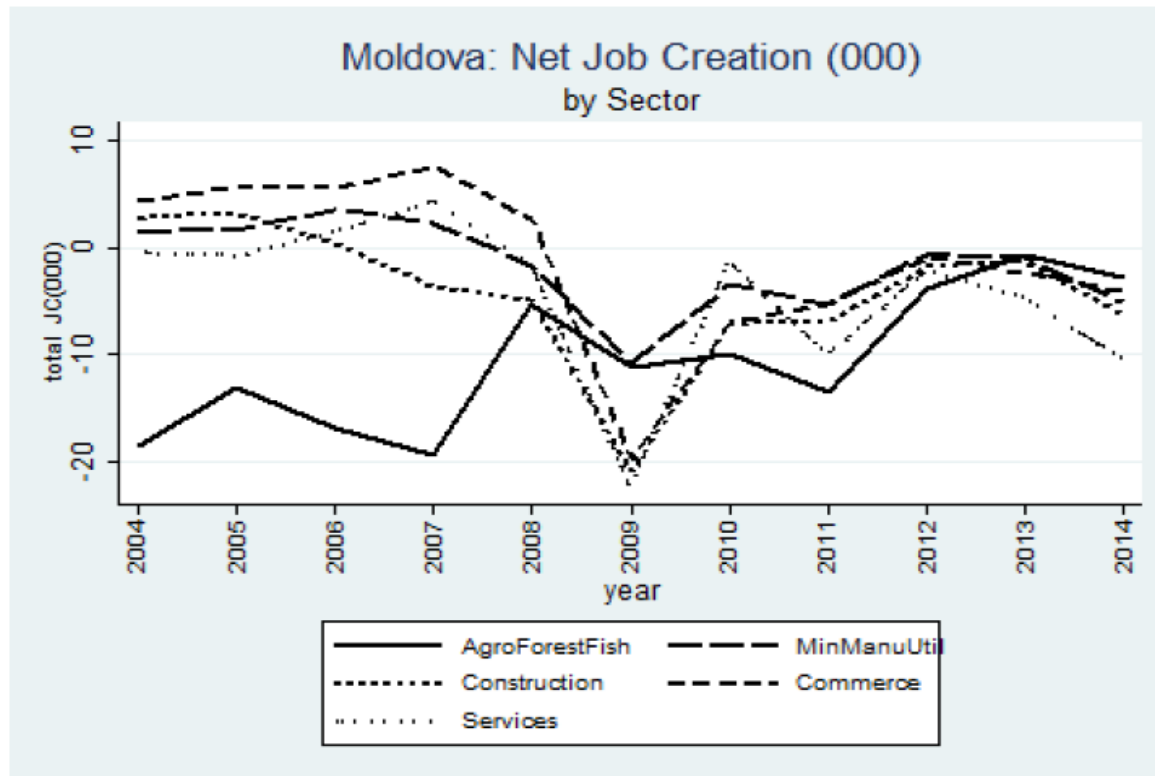
Reforma Întreprinderilor de Stat

Promovarea Investițiilor străine directe și a exporturilor

Schimbarea stimulentei în vederea promovării productivității întreprinderii (politica de concurență și politica fiscală)

Îmbunătățirea competențelor lucrătorilor și creșterea capitalului uman (nivelul înalt de educație este cheia)

...nu este suficient pentru a crea locuri de muncă...

Sursa: Banca Mondială (2016a) Evaluarea sărăciei în Moldova 2016: O diagnosticare a locurilor de muncă pentru Moldova Banca Mondială: Washington, DC.

[Return](#)